

Prokopp Mária

Személyesen irányította, jelölte meg...

Mátyás király és a művészet

Hunyadi Mátyás szülei, Hunyadi János (1407–1456) és Szilágyi Erzsébet (1410–1483?) jól tudták, hogy az ember számára az anyagiaknál sokkal értékesebb, sokkal maradandóbb a szellemi, a lelki kincs, mert ez adja a személyiséget. Ez az ember boldogulásának a legfőbb záloga. Ezért fordítottak nagy figyelmet fiaik sokoldalú, magas színvonalú kulturális nevelésére. Az apa, Hunyadi János, Zsigmond király házasságon kívüli fia – amint erről Heltai Gáspár és Bonfini is tudósít –, elsősorban katonai kiképzésben részesült, így lett az ország első hadvezére, akit a török hódítók feletti győzelmeiért Európa-szerte ünnepeltek. De nagy általános műveltséggel is rendelkezett, amelyről bizonyosságot tett egész életében, főképpen V. László kiskorúsága idején – 1446–53 között –, amikor az ország kormányzója volt. Életének fénypontja a nándorfehérvári győzelem volt 1456. július 22-én. Három évvel azután, hogy Európa nem tudta megmenteni a mohamedán haderőtől Bizáncot, a Kelet-római Birodalom fényes fővárosát, Hunyadi János a ferences Kapisztrán Szent János lelkesítő és a katonai fegyelmet erősítő szavai segítségével legyőzte a sokszoros török haderőt! Ezt a nagy diadalt hirdeti azóta is a **déli harangszó** az egész világon, amelyet III. Callixtus pápa rendelt el. A csata előtt a harangszó imára, összefogásra szólított fel, és a csata után, mindmáig, hálaadásra hív. Hirdeti a magyarok hősiességét, lehetlent nem ismerő bátorságát, Hunyadi János hadvezéri zsenialitását, és nem utolsósorban Istenben s a Magyarok Nagyasszonya segítségével vetett nagy hitét. 70 évig meg sem próbált a török haderő Európára törni! Őseink megmentették Európa keresztény kultúráját egészen napjainkig! Ezt akkor természetesnek vette Nyugat-Európa nagy része, de voltak, akik értékelték Hunyadi tettét: Firenzében évszázadokig állt Hunyadi János lovas szobra a Santissima Annunziata templom előcsarnokában. Firenze jeles humanista kancellárja, Poggio Bracciolini már az 1440-es években Hunyadi kormányzóhoz írt levelében nagyra értékelte a kereszténységet védő, hősi, önfeláldozó küzdelmét.

Az 1456. évi nándorfehérvári diadalt Mátyás királyunk 13 éves ifjúként élte meg. Három hét múlva, 1456. augusztus 11-én már ott kellett állnia a 49 éves édesapa, Hunyadi János halálos ágyánál! A család büszkesége ekkor még a 12 évvel idősebb fiú, László volt, aki apja oldalán már részt vett a török elleni harcokban. 1453-tól az 1457-ben történt kivégzéséig a horvát-dalmát báni és a temesi főispáni méltóságot viselte. Apja halála után ő lett a Hunyadi-párt vezére.

Mátyás 14 évesen megtapasztalta a király, V. László álnokságát, mikor a Cillei-párt befolyására őt a bátyjával együtt börtönbe vetette. A király 1457. március 16-án Hunyadi Lászlót lefejeztette Buda várának főterén, Mátyást pedig magával

vitte Prágába, és ott Podjebrád György kormányzó börtönébe záratta. Fél évre rá, 1457. november 23-án, a fiatal V. László király Prágában meghalt. Ezután került sor a királyválasztó országgyűlésre, amit Szilágyi Erzsébet bátyja, Mihály macsói bán, az ország kormányzója vezetett. Itt elhatározták a 15 éves Hunyadi Mátyás királlyá választását. Mátyásnak a börtönből való kiszabadítása és hazahozatala Vitéz János királyi kancellár, váradi püspök közreműködésével történt.

E bevezetés után arra szeretnénk választ kapni, hogy hogyan válhatott a másodszülött, 15 éves Hunyadi Mátyás alkalmassá a Magyar Királyság birodalmának kormányzására abban a rendkívül nehéz politikai helyzetben? Milyen szerepet töltött be Mátyás király életében, egyéniségének alakulásában a szülők és a rokonok szellemisége, műveltsége, életpéldája? Corvin Mátyás magyar király mecénási tevékenysége, művészetszeretete mennyire volt része a kor Európájában oly nagy hírnevet szerzett politikai, uralkodói tekintélyének?

Az első kérdésre a választ a szülők nevelési elvei adják meg. Hunyadi Jánost Zsigmond király egyik oklevele a „*mi udvari vitézünk*”-nek (*aulae nostre miles*) nevezi. Katonai kiképzését főképpen Zsigmond király jeles hadvezéréől, Ozorai Pipótól, eredeti nevén Filippo Scolaritól kapta, amit Milánó hercegi udvarában fejlesztett tovább. Korának humanista műveltségét nagyra becsülte, jelentőségét jól ismerte, de annak behatóbb művelésére már nem volt sem alkalmá, sem ideje. Az ő egyénisége Urbino hercegéhez, Federico da Montefeltróhoz (1422–82) volt hasonló, aki a pápa hadvezére volt. S míg Federico vagyonának jelentős részét könyvtára alapítására és palotája építésére fordította, addig Hunyadi János életét és vagyonát felemészítették a török hódítókkal vívott háborúk, amelyek hazánk védelmével együtt az európai kereszténység védelmét szolgálták.

Hunyadi János kiváló érzékeléssel felismerte felesége rokonában, Vitéz János királyi kancellárban azt a kivételes személyiséget, aki az ő politikai tevékenységének legfőbb szellemi segítőjévé vált. Váradi püspökké nevezette ki, vagyis családi birtokainak főpapjává. Fiai nevelésének irányítását is erre az európai tekintélynek örvendő humanista főpapra bízta, akit Lux Pannoniae-nak neveztek a humanista kortársak.

Szilágyi Erzsébet, Mátyás anyja erdélyi származású volt, családját Zsigmond király emelte a köznemesi sorból a főnemesség sorába. Ő valószínű bibliai erős asszony volt, akinek portréját Arany János verse jeleníti meg számunkra. A család birtokközpontjában, 1443–1452 között épült a **Vajdahunyadi várpalota** a ma is álló kaputoronnyal, a kéthajós, pompás lovagteremmel, a várkápolnával, majd a század második felében a Mátyás-loggiával, amelyen az udvari életből vett jeleneteket bemutató jeles freskók láthatók.¹ A család e birtokközpontól vette a Hunyadi nevet. Mátyás király gyermekkorától kezdve tanúja, majd alakítója volt e nagyigényű palota építésének, amely Zsigmond király budai palotáját követte.

Hunyadi János 1442 és 1449 között, a törökök ellen vívott marosszentimrei csata emlékére építtette az erdélyi Fejér megyei **Tövis** városában a ma is álló remekművű gótikus templomot és kolostort a ferencesek számára, amelyet erőd vett körül. A kolostort legkorábban 1450-ben említi a pápai búcsúengedély, majd az 1454 végén kelt oklevél arról értesít, hogy Konrád brassói kőfaragómester a Hunyadi által alapított tövisi és bojtori kolostorok építésével szerzett érdemei jutalmaként megkapja Sárkány birtokának a felét. A tövisi ferences kolostortemplom alapján képzelhető el a Hunyadi János által építtetett bojtori és a csíksomlyói templom is. A marosvásárhelyi ferences templom falán a mészhabarcsba bekarcolt 1442-es évszámot a *Johannes Hunyadi* névvel együtt, Kelemen Lajos még látta, s le is rajzolta. Hunyadi János a széki sóbányából 1455-ben évente 50 forint értékű sót rendelt a kolozsvári domonkosok Máriának szentelt temploma és kolostora újjáépítésére. Az ifjú Mátyás első tanulóéveit éppen ebben a domonkos kolostorban töltötte. Kolozsvárt, Mátyás gyermekkorában fejezték be a város főterén a pompás Szent Mihály-plébániatemplom építését is.

¹ Lupescu Radu, *Vajdahunyad, a vár kutatástörténete (19–20. század)*, Korunk 15 (2004), 7., 43–57.; Lupescu Radu, *Vajdahunyad vára. Hunyadi Mátyás, a király. Hagyomány és megújulás a királyi udvarban 1458–1490*, szerk. Farbak Péter, Spekner Enikő, Szende Katalin, Végh András, Budapest, BTM, 2008, 168–170. Korunk 15 (2004), 7., 43–57.; Radu Lupescu, *Vajdahunyad vára*, in: Rubicon, 2016/4.

A kolduló rendeken kívül a kormányzó tevékenysége kiterjedt a gyulafehérvári székesegyházra is, amelyet 1442-ben kelt oklevele szerint saját temetkezési helyének választott.

A negyvenes, ötvenes években Hunyadi János sorra kapta a királyi váradományokat, a hozzájuk tartozó uradalmakkal együtt. 1443-ban I. Ulászlótól, 1453-ban V. Lászlótól kapta meg Görgény és Déva várát. 1444-ben Brankovics György engedte át Hunyadinak Világos várát. 1450-ben kelt Garai László nádor levele, amely Hunyadi megerősítette Munkács vára, valamint Szatmárnémeti, Nagybánya, Debrecen és (Hajdú)böszörmény birtokában. Hunyadi megszerezte Hódmezővásárhelyt is. 1457-ben ugyan az özvegyének, Szilágyi Erzsébetnek vissza kellett adnia egy sor erdélyi (Déva, Görgény, Királykő, Hátszeg, Miháld), délvidéki (Nándorfehérvár, Szentlászló, Orsova) és észak-magyarországi (Trencsén, Vágbeszterce, Szucsá, Oroszlánkő, Léva, Zsolna, Sztrecsény) királyi várat V. Lászlónak, de megtarthatta Vajdahunyadot, Diódot, Lippát és Solymost. A kormányzó felesége 1458-ban tiltakozott Nagybánya vár és mezőváros, valamint Munkács, Tokaj kastélyának Brankovics Istvánnak történő elidegenítése ellen. Mindezek, Beregszász, Szatmárnémeti, Debrecen és Böszörmény mezővárosokkal együtt Hunyadi János birtokában voltak. Világos vára 1461-ben, Munkács 1477-ben még változatlanul Szilágyi Erzsébet tulajdona. Ő is jelentős építető volt. Számos templomot emeltetett, így Balmazújvárosban, és alapítvánnyal látott el. A nyéki udvarházában „palatiumot” építtetett. Mátyás még gyermekkorában megismerkedhetett az itáliai kultúrával, mivel apja kapcsolatban állt Alfonz nápolyi királlyal, Francesco Sforza milánói herceggel, a firenzei köztársasággal, sőt Jacopo di Poggio Bracciolini jeles firenzei humanistával is. E kapcsolatok révén itáliai ötvösművek, textilek kerültek a Hunyadi család otthonába. Hunyadi János 1453-ban, Mátyás fia tervezett lakodalmára pl. Velencében vásároltatott ékszereket és textileket.

Azok a nagyszabású építkezések, amelyeket Hunyadi János a harmincas évek vége felé indított el Erdélyben, halála (1456) után özvegye, Szilágyi Erzsébet, majd fia, Mátyás király irányítása alatt folytatódtak, illetve fejeződtek be. Az egykorú adatok és a formai-szerkezeti megfigyelések évtizedekig működő építő szervezetet valószínűsítene, amely már ekkor kapcsolatban állhatott a budai művészeti központtal, de teljes kibontakozása csak a század végén következett be.

A gyermek és ifjú Hunyadi Mátyás tehát nagyszabású, magas művészi színvonalú építőtevékenység között nőtt fel. Tudta, hogy ez hozzátartozik az egyen társadalmi rangjához.

Ezen kívül, az ifjú Mátyás otthon volt a nagybátyja, Vitéz János **váradi püspöki palotájában és a székesegyházban is**, amelyet Vitéz János 1445–65 között, vagyis Mátyás szeme láttára alakíttatott ki. Az ifjú Mátyás megismerhette a püspök humanista vendégeit, barátait, itáliaiakat, görögöket, lengyeleket és hazánk kiválóságait egyaránt. Hallgathatta a Bizáncból menekült neves tudósok beszélgetéseit, vitatkozásait egy-egy tudományos témáról, továbbá a matematikusok, csillagászok, filozófusok, költők, történészek eszmecseréit. Megismerhette Regiomontanus fizikai és csillagászati kutatásait, számításait. Korán megtanult latinul, és olvasta a klasszikus ókor íróit. Hallgatta a költők,

mindenekelőtt az Itáliában tanult és híressé vált unokatestvére, Janus Pannonius verseit. Janus fordította le latinra Nagy Sándor életrajzát, amely Hunyadi Mátyásnak kedvelt olvasmánya volt. Ebben a kötetben olvashatta, hogy „inkább szeretnék rendelkezni rendkívüli tudással, mint rendkívüli hatalommal”. Ezt a mondatot életelvévé választotta, és meg is valósította. Vitéz János váradi püspöki palotájának mindennapi élete volt Mátyás király magas színvonalú iskolája! Az Élet iskolája! S ezt a szellemiséget mint természetes légkört megteremtette királyi udvarában és családjában is. Már az uralkodása első éveiben itáliai műveltségű humanista főpapok vették körül: Vetési Albert veszprémi püspök, Várday István kalocsai érsek, Janus Pannonius pécsi püspök, Handó György pécsi prépost. Itáliai diplomáciai kapcsolatai is korán kialakultak: a milánói Sforza-udvarral és a firenzei Signoriával a trónra lépésétől kezdve közvetlen volt a kapcsolata. Követei ott voltak Velence, Mantova, Milánó, Rimini, Róma, Firenze városok urainak udvarában az 1460-as évektől kezdve mindvégig. Ezzel párhuzamosan, természetesen megjelentek az itáliai művészek legjobbjai is a királyi udvarban éppen úgy, mint a főúri és főpapi udvarokban. Az a mester, aki többre vágyott, mint amit a helyi itáliai vagy más európai lehetőségek kínáltak, aki nagyobb hírnévre vágyott, az a művészetpártolásáról Európa-szerte ismert Magyar Királyság felé törekedett kapcsolatot teremteni... Így jutott el Sandro Mariano, akit Botticellinek neveztek, Vitéz János érsek esztergomi udvarába már 1465–66-ban, s majd 1506–7-ben Andrea Ferrucci, Michelangelo jeles firenzei munkatársa ugyancsak Esztergomba, Bakócz Tamás érsek udvarába.

Mátyás még gyermekkorában megismerhette a – többek között – Várad-Olasziban élő itáliai mestereket, kőfaragókat, építészeket, festőket, falkép-, táblakép- és könyvfestészetben járatos művészeket, akik már Vitéz János püspök előtt, a korábbi váradi püspök, a firenzei Andrea Scolari művészi megbízásait teljesítették.² Andrea Scolari Zsigmond király híres hadvezérének, az Esztergomban, Kanizsai János érsek udvarában nevelkedett Filippo Scolarinak volt a rokona.

Vitéz János váradi püspöki udvara Szánoki Gergely szerint „confugium bonorum omnium ac literarum asylum” volt. Szánoki Gergelyen kívül Nicolaus Lassocki krakkói főesperes, továbbá Callimachus, eredeti nevén Philippo Buonacorsi is János püspök legközvetlenebb váradi akadémikus köréhez tartozott. Ő írta, hogy a püspök barátainál „magasztosabb társaságot képzelni sem lehet... Ő – János püspök – nem tűrt különbséget szó és tett között... Ő és barátai napról napra tudósabbak és jobbak lettek.” Georg Peuerbach *Tabulae Varienses* című műve a Nap és a Hold fogyatkozásának kiszámítását segítő táblázatait adja a váradi meridián alapján. *Quadratum Geometrium, Theoricae Novae Planetarum* című műveit Johannes Vitéz váradi püspök megbízásából és neki ajánlva írta. Gasparus Tribachus modenai költő hét eklogáját ajánlotta Vitéz püspöknek.³

A görög humanisták közül Vitéz püspöknek nagy tisztelője volt már Váradon Philippus Podocataro költő, aki Janusszal tanult Ferrarában, továbbá Georgius

² Balogh Jolán, *Andrea Scolari váradi püspök mecénási tevékenysége*, Archeológiai Értesítő, XL (1923–26), 173–188.

³ Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 416.

Trapezuntius, aki *Szent Vazul: Krisztus istensége* c. művének latin fordítását ajánlotta Johannes Vitéz püspöknek.

Johannes Argyropylos *Arisztotelész: De coelo I–IV.* kötetét ajánlja Vitéz János püspök-kancellárnak, a „Lux Pannoniae”-nek: „E munkát a Te kedvedért és részedre fordítottam görögből latinra.”

A fiatal Mátyás kedvére böngészhetett a püspök híres könyvtárában,⁴ és rácsodálkozhatott a művészeti gyűjteményére, a római emlékekre, pénzekre, érmékre, kőfaragványokra, kerámia- és üvegedényekre, valamint a festményekre, szobrokra egyaránt. Kétségtelen, hogy mint király Vitéz Jánost tekintette legfőbb példaképének a mecénási tevékenységében a szülei mellett. Láta és megtapasztalta, hogy a művészet nem hobbi, hanem a hatalom legnemesebb kifejezője, a halhatatlanság megőrzője. Ezt tanulta Nagy Sándortól és a római császároktól is.

S ebben erősítették meg a Magyar Királyság korábbi évszázadainak, elsősorban Erdélynek pompás művészeti emlékei: Gyulafehérvár székesegyháza, Kolozsvár, Torda, Várad, Nagybánya, Brassó, Szászsebes, Segesvár, Marosvásárhely, Szék, Dés stb. városi és falusi templomok egészen Brassóig. Számára a gótika stílusa éppen úgy kortárs jelenség volt, mint az antik római hagyományokat felélesztő, újjászülő művészet. Így lesz egyértelmű, hogy az általa létesített építészeti alkotásokban, elsősorban a visegrádi és a budai várpalotákban, a legtermészetesebb egységben és a legmagasabb művészi színvonalon jelenik meg a gótika és az all’antica reneszánsz művészi előadásmód. Jól mutatja ezt a visegrádi palota díszudvara, ahol 1484-ben egységes terv szerint egy időben épül az udvart övező gótikus kerengő és felette a reneszánsz loggia. S ugyanakkor állítják fel az udvar közepén Giovanni Dalmata, Mátyás király kedvelt itáliai szobrászának remekművű reneszánsz díszkútját⁵. A visegrádi vár

Anjou-kori gótikus kápolnájának Mátyás-kori átalakításából ismerjük az egyik oltár-retablót koronázó pompás reneszánsz lunetta-domborművet, a „Visegrádi Madonnát”, amelyet Buzás Gergely Giovanni Riccinnek tulajdonít.⁶ A diósgyőri királynéi vár gótikus kápolnájában is Giovanni Dalmata reneszánsz oltárát állíttatta fel Mátyás király. Vitéz János királyi kancellár, esztergomi érsek, prímás sem változtatott az esz-

⁴ Csapodi-Gárdonyi Klára, *Die Bibliothek des Johannes Vitéz*, Budapest, 1984.

⁵ Ma a kút másolata áll az udvaron, az eredeti töredékek a múzeumban felállított rekonstrukcióban láthatók. Buzás Gergely, *Giovanni Dalmata Herkules-kútja a visegrádi királyi palotában*, Budapest, 2001.

⁶ Buzás Gergely, i. m., 12–14.

tergomi palota elődök által emelt gótikus épületein, de az első emelet, a 'piano nobile' egyik nagy termét reneszánsz stílusú falképekkel festette ki.⁷

S folytathatnánk Mátyás király és az ő példáját követő főurak építkezéseinek bemutatását, amelyek ugyancsak a fenti megállapításunkat erősítenék, hogy a gótika és az itáliaiak nevezett reneszánsz művészet olyan egységben jelenik meg, amely Európában sehol sem látható. Ezt tekintjük a Mátyás-kori művészetünk *sajátos, önálló* jellegének.

A gótika stílusának főképpen az építészetben való továbbélése, továbbfejlődése a 15. század második felében, és azon túl is, Európában általános jelenség volt az Alpoktól északra, sőt Észak-Itália nagy részében is. De csak Magyarországon egyesült a gótika formavilága az all'antica reneszánsz stílussal a 15. század második felében olyan szervesen, mint ahogy a fenti példákön látjuk. S ennek előzményét a Magyar Királyság 14. századi művészetében véljük megtalálni. Erre utalt már Erwin Panofsky is, amikor megállapította, hogy Magyarországon Európa többi részénél tisztábban és korábban jelentkezik a protoreneszánsz stílus. S ennek a jelenségnek csak az egyik összetevője volt az Anjou-királyaink révén, a közvetlen itáliai kapcsolat. A jelenség másik összetevője az ókori római Pannónia provincia öröksége volt. Pannónia római helytartóinak monumentális építészeti-képzőművészeti emlékei éppen olyan elevenen hatottak a 14–15. század emberére – művészre és megrendelőre egyaránt –, mint Rómában és Itália egész területén. A Magyar Királyság 15. századi művészeinek és mecénásainak tehát nem kellett Rómába menniük, hogy antik emléket lássanak. Azok között éltek 1000 év óta! A sajátjuknak érezték az antik formavilágot a 14–15. században is. Magyarországon tehát *Itáliával párhuzamosan* bontakozott ki a 14. századi protoreneszánsz művészet, és azt követően a 15. századi all'antica reneszánsz formavilág!

Az utóbbit igazolják – többek között – a magyarországi humanizmus atyja, Vitéz János váradi püspök és királyi kancellár könyvtárának ismert kötetei, amelyek képzőművészeti díszítésében az all'antica motívumok már az 1460-as évektől egyre jelentősebb szerepet kapnak.

Mátyás király számára a művészet a személyisége legőszintébb kifejezése volt. A királyi öntudata, személyes dicsősége az országa dicsőségét szolgálta. Erről szólnak a művészeknek adott adomány-levelek szövegei. Így az 1488. július 25-én Giovanni

⁷ Prokopp Mária, *Az esztergomi vár reneszánsz falképeinek művészettörténeti vizsgálata a 2000-től folyó restaurálással párhuzamosan*, in: Prokopp M. – Wierdl Zs. – Vukov Konstantin, Botticelli. *Az Erények nyomában*, Studiolo, 2009, 86–114.

Dalmata szobrásznak munkáiért nemességet, várbirtokot adományozó oklevél hangsúlyozza, hogy „mily hasznos lesz ő nekünk szobrok kifaragásával és a hasonló munkákban megnyilatkozó művészetével amely növeli magunk és egész országunk dicsőségét. Mily nagy hírnevet szerez és hagy minékünk holtunk után is a munkáival...” 1471-ben Brassót magasztalja a király, amely az ország díszé, védőfala és kapuja. 1483-ban Sopronnak ad kedvezményeket, „mert ez a város az országunk határán nagyobb megerősítést, őrzést és nem kevésbé megújítást és díszet kíván”. 1484-ben Kassáról úgy nyilatkozik, hogy a város az új falakat az országunk díszére építteti. Mátyás király udvartartása, életmódja, az ünnepek, hivatalos látogatások művészi pompája mindenkor országa hatalmának, méltóságának kifejezését szolgálta. Így például 1470-ben, mikor III. Frigyes császárt látogatta meg Bécsben, 1200 lovassal érkezett, akiket hét csoportba osztva vonultatott fel. Minden csapatmozdulatban személyesen vett részt, mindent személyesen rendezett el. A kortárs európai tudósítók elragadtatva írtak Mátyás király ünnepeiről, mindenekelőtt az 1464. évi koronázásáról, az 1474. évi boroszlói királytalálkozóról, az 1476. évi esküvőjéről, az 1479. évi olmützi királytalálkozóról, az 1485. évi bécsi bevonulásról, az 1486. évi iglauri királytalálkozóról, az 1487. évi bécsújhelyi bevonulásról és seregszemlééről stb. Ugyanilyen nagy pompával fogadta a külföldi követeket. Fontos volt számára a magyar hagyományok megőrzése az öltözékben, és az ünnepi műsorban a magyar táncok előadása. Művészi ajándékai az ellenségeit is csodálattal töltötték el.

Mátyás királyt a művészet szeretete, élvezete vezette el a művész megbecsüléséhez, csodálatához. Már nem a kézművesmestert látta bennük! Mátyás a művészeivel közvetlen kapcsolatot tartott, személyesen irányította a megrendeléseit, művészi gyűjteményének, könyvtárának kialakítását is nagy hozzáértéssel, személyesen irányította. Taddeo Ugoletti, Mátyás király könyvtárosának levelei azt bizonyítják, hogy az irányítást közvetlenül a királytól kapta. Mátyás személyesen jelölte meg azokat az irodalmi műveket, amelyeket másoltatni kívánt. Corvina Könyvtárának továbbfejlesztését személyesen beszélte meg udvari tudósaival, ugyanolyan gondnal, mint politikai terveit a köveivel, vagy a hadjáratait a vezéreivel.

Mátyás király műveltségének, művészszeretetének és mecénási tevékenységének legfőbb bizonyítéka a Corvina Könyvtár, amit a kortársak szerint „felállított az ország dicsőségére”. Jóllehet ma már csak töredékét ismerjük a világ különböző könyvtáraiból felkutatva, de ezek tartalmi sokfélesége, a kötetek képzőművészeti díszítése, kötéseinek művészi kivitele méltán hirdeti ma is a kora uralkodói közül kimagasló humanista szellemiségét. Egyéniségének jellemzéséhez szorosan hozzátartozik, hogy felismerte kora nagy technikai vívmányának, a könyvnyomtatásnak a sokoldalú jelentőségét. 1473-ban már működött Budán – az Itáliából meghívott – Hess András nyomdája.

A magas színvonalú zenei életre, Mátyás király zenei érdeklődésére, műveltségére is számos adat utal. Ezt jelzi a budai és a visegrádi várkapolna orgonája is a reneszánsz orgona-karzattal.

Mátyás királyunk a 21. század magyarja számára is váljék példaképpé 2018-ban, Mátyás király trónra lépésének jubileumi évében. Kövessük őt a szellemi értékek fokozott megbecsülésében, amely az anyagi javaknak csupán a szellemi-lelki értékeket szolgáló szerepet tulajdonít!